

Використання комп'ютерних програм для створення схем української народної вишивки у процесі художньо-графічної підготовки

Анотація. Уміння вишивати українську народну вишивку має велику важливість як для збереження культурної спадщини, так і для розвитку особистісних якостей та навичок. Поєднання умінь і навичок вишивання з художньо-графічною підготовкою є дуже важливим для створення якісної та естетичної народної вишивки. Основним завданням дослідження є реалізація програми технологічного навчання із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій у художньо-графічній підготовці студентів із залученням онлайн-ресурсів та спеціальних програм. Детальний аналіз ефективного програмного забезпечення для оцифрування вишивки допоможе обрати необхідний інструмент для швидкого створення унікальних вишивальних схем різними техніками.

Ключові слова: українська народна вишивка, художньо-графічна підготовка студентів, інформаційно-комунікаційні технології.

Abstract. The article considers the implementation of the technological training program with the use of information and communication technologies in the artistic and graphic training of students with the involvement of online resources. A detailed analysis of effective software for digitizing embroidery will help you choose the necessary tool for quickly creating unique embroidery schemes using various techniques.

Keywords: Ukrainian folk embroidery, artistic and graphic training of students, information and communication technologies.

Постановка наукової проблеми. Українська народна вишивка є одним з найвідоміших символів української культури, який має багату історію та традиції. Вона не лише є чудовим прикладом народної мистецької творчості, але й має глибокий зміст та символіку. Уміння вишивати українську народну вишивку має велику важливість як для збереження культурної спадщини, так і для розвитку особистісних якостей та навичок.

Програма технологічного навчання, яка розроблена для закладів загальної середньої освіти з профілем «Українська народна вишивка», має на меті сприяти свідомому вибору професії вишивальниці, відродженню народних традицій, вихованню любові до прекрасного та своєї творчості. Програма передбачає послідовність у формуванні ключових і предметних компетентностей учнів, які вони здобули під час навчання в основній школі [1].

Навчання мистецтва вишивання потребує зосередженості, терпіння та зусиль. Однак, робота з вишиванням не лише цікава та доступна учням, вона має і загальноосвітнє, і виховне значення. У процесі занять з вишивки учні отримують певні технологічні компетентності, пов'язані з вишивкою, оволодівають доступними їм прийомами ручного шиття, навчаються практично усвідомлювати свою роботу, працювати як індивідуально, так і в колективі [2].

Поряд з цим поєднання умінь і навичок вишивання з художньо-графічною підготовкою є дуже важливим для створення якісної та естетичної народної вишивки. Для того щоб створити вишиванку, необхідно мати розуміння про композицію, кольорову гаму, пропорції та графічну форму. Основи цих знань можуть бути отримані в процесі навчання малювання, графіки, дизайну та інших мистецьких дисциплін.

Крім того, знання інших технік художнього розпису, таких як живопис, графіка, аплікація, також можуть бути корисними для розуміння та створення унікальних елементів та орнаментів на вишиванці.

Важливо зазначити, що поєднання цих умінь з вишиванням може допомогти не лише створювати нові та оригінальні візерунки, але і розвивати творчість та самовираження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемою художньо-графічної підготовки майбутніх учителів трудового навчання та технологій займалися ціла низка науковців (Руденко І. М., Литвин Л. І., Васильєва І.), при цьому важливими були питання формування художньо-графічної культури майбутніх учителів трудового навчання в умовах педагогічної освіти (Столітня О. О.) та розвиток художньо-графічних умінь майбутніх учителів трудового навчання в умовах педагогічної освіти (Войтенко О. В.).

Про використання інформаційно-комунікаційних технологій у цьому аспекті можна знайти багато зарубіжних публікацій, при чому з активними посиланнями на певні онлайн-ресурси, зокрема, навчання вчителів використання графіки як засіб мислення [3], художньо-графічні інструменти для сприяння рефлексії та навчанню в освіті вчителів мистецтва [4] (Дж. ЛаПорт, С. Л. Джонсон, Дж. А. Вонг, Б. Т. Бредбері, Дж. Вілсон-Мозес, Дж. М. Леонард) тощо.

Мета і завдання статті. Метою статті є обґрунтування можливостей використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчальній діяльності майбутніх учителів трудового навчання та технологій під час художньо-графічної підготовки. Основним завданням дослідження є реалізація програми технологічного навчання із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій у художньо-графічній підготовці студентів із залученням онлайн-ресурсів.

Виклад основного матеріалу. Художньо-графічна підготовка є важливою для майбутніх

учителів трудового навчання та технологій з кількох причин:

- по-перше, вміння малювати та створювати графічні зображення є важливим для створення планів та схем проєктів. Учителі трудового навчання та технологій повинні вміти навчати учнів, як створювати плани та проєкти для різних проєктів. Це включає в себе створення складних малюнків та схем, які допоможуть учням розуміти, які матеріали потрібні, які інструменти використовувати та який буде кінцевий результат.

- по-друге, вміння малювати та створювати графічні зображення також допоможе учителям створювати демонстраційні матеріали для уроків. Це можуть бути ілюстрації, діаграми, схеми тощо, які допоможуть учням легше розуміти теорію та практичні аспекти роботи з матеріалами та інструментами.

- по-третє, художньо-графічна підготовка також допоможе учителям створювати привабливі та цікаві візуальні матеріали для своїх уроків. Учні більш зацікавлені в навчанні, якщо їхні уроки представлені в привабливій та цікавій формі, яка дозволяє їм краще зрозуміти тему та зацікавитися її вивченням.

Інформаційно-комунікаційні технології є важливим компонентом художньо-графічної підготовки та творчої діяльності майбутніх учителів трудового навчання та технологій, оскільки обидві сфери потребують високого рівня креативності, вміння працювати зі зображеннями та здатності до аналітичного мислення. Крім того, інформаційні технології в сучасному світі стають все більш популярними та необхідними для різних сфер життя, включаючи освіту. Тому, знання та вміння працювати з ними можуть бути дуже корисними для майбутнього вчителя, особливо якщо він планує використовувати сучасні технології в навчальному процесі.

Існує кілька комп'ютерних програм, які можна використовувати для створення схем української народної вишивки.

Нижче ви знайдете детальний огляд ефективного програмного забезпечення для оцифрування вишивки, за допомогою якого можна перетворювати зображення, написи, вірші, цитати тощо на елегантні візерунки. Вони прості у використанні та оснащені всіма необхідними інструментами для швидкого створення унікальних візерунків для вишивання хрестиком [5].

KG Chart – чудова програма для створення індивідуальних витворів мистецтва із фантастичним набором стібків. Вона буде корисною для новачків, котрі намагаються навчитися вишивати хрестиком, тому що програма проста у використанні (рис. 1).

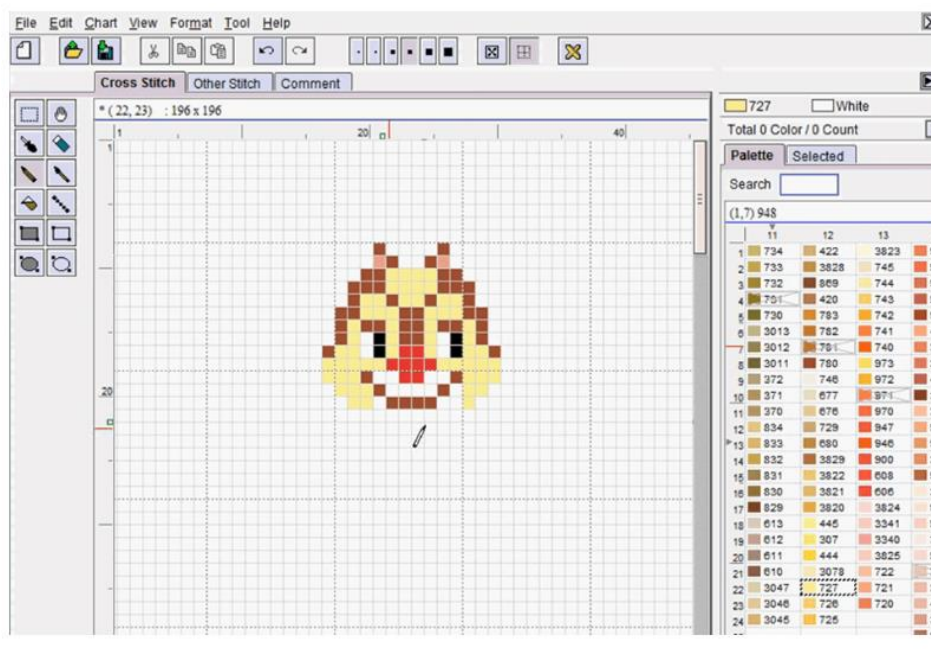

Рис. 1. Інтерфейс програми KG Chart

Software Cross Stitch Pro Platinum. За допомогою програмного забезпечення DP Cross Stitch Pro Platinum можна створювати безліч різних текстур лише кількома клацаннями миші для реалістичного малювання вишивки. Плагін доступний у безкоштовній пробній версії (рис. 2).

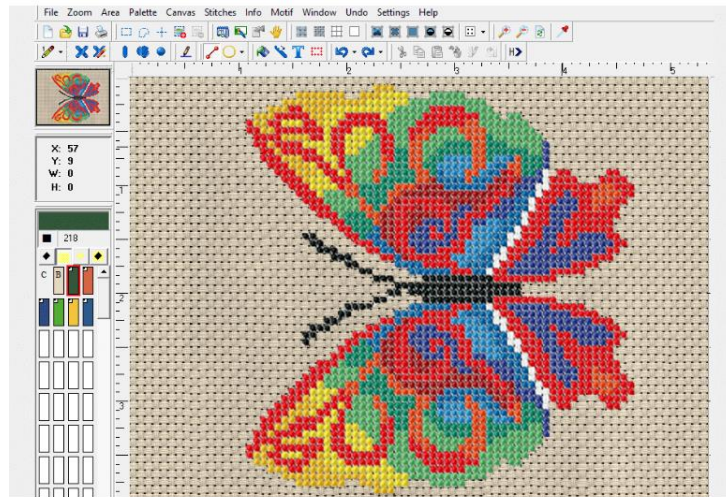

Рис. 2. Реалістична текстура у DP Cross Stitch Pro Platinum

PC Stitch – це чудовий інструмент для створення схем для вишивки хрестиком, який дозволить створити унікальний дизайн, використовуючи лише персональний комп'ютер і веб-браузер. Його можливості дозволяють легко імпортувати графіку або текст в просту, зрозумілу та легку у використанні робочу область. Інструмент PC Stitch налічує 2000 попередньо запрограмованих візерунків (рис. 3).

Pattern Maker for Cross Stitch – це програма, яка має багато інструментів для створення схем вишивки, включаючи можливість використовувати палітру кольорів DMC і вбудовані функції для розрахунку кількості ниток, що є дуже зручною функцією для майстрів (рис. 4).

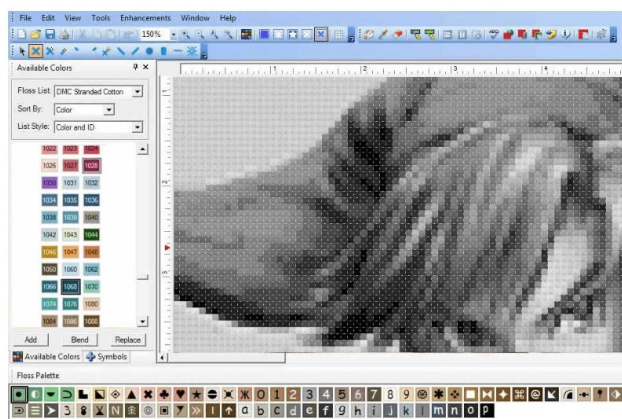

Рис. 3. Робоча область у PC Stitch

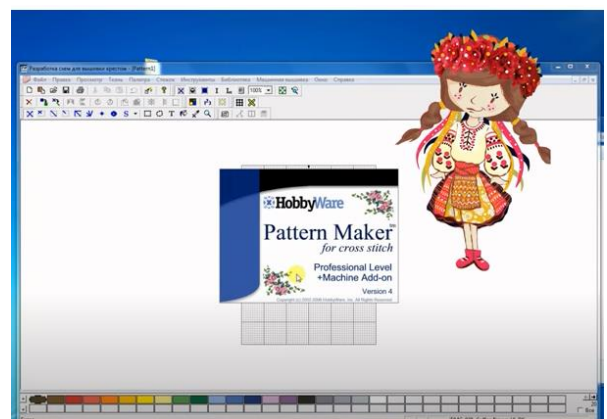

Рис. 4. Інтерфейс Pattern Maker

StitchCraft – якісний виробник схем для вишивки хрестиком. Реєстрація безкоштовна, надається якісна підтримка, і багато візерунків доступні для всіх типів швів, чудовий варіант для професійних майстрів (рис. 5).

EasyGrapher Home дає змогу створювати схеми вишивки хрестиком із власних фотографій та іншої графіки. Плагін працює з будь-яким популярним програмним забезпеченням для редагування фотографій, зокрема, Photoshop або InDesign. Програмне забезпечення також надає можливість створювати професійні шаблони з рукописного тексту – перетворення сканованих зображень (рис. 6).

Висновки. У процесі художньо-графічної підготовки майбутніх учителів технологій використання запропонованих програм зі створення схем для вишивки має декілька важливих переваг: швидкість та ефективність забезпечує економії часу, який зазвичай витрачається на ручне створення схем для вишивки; доступність інтернет-ресурсів зі схемами для вишивки доступні користувачам в будь-якому місці та в будь-який час, що дозволяє робити вишивку на основі будь-якої схеми без необхідності її створення самостійно; різноманітність варіантів, котрі пропонуються програмами.

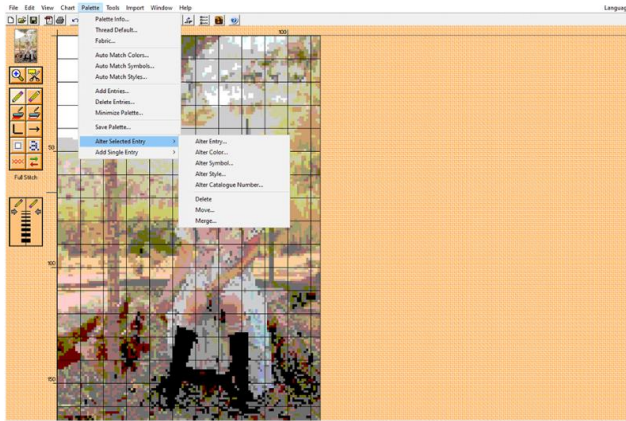

Рис. 5. Вибір палітри у програмі StitchCraft.

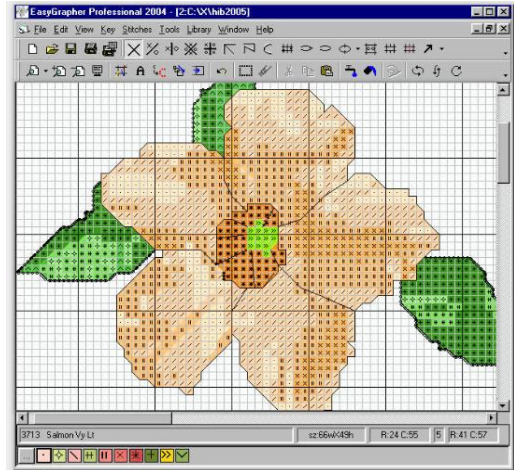

Рис. 6. Фрагмент перетворення зображення у програмі EasyGrapher Home.

Використання спеціальних програм для створення вишивки є дієвим методом для підвищення якості художньо-графічної підготовки студентів. Такі програми дозволяють створювати складні та деталізовані малюнки, які легко можна перенести на тканину для подальшої вишивки. Використання програм сприяє покращенню творчих навичок студентів та розвитку їхньої технічної культури.

Список використаних джерел:

1. Глуханюк В.М., Шимкова І.В., Гаркушевський В.С., Цвілик С.Д. Застосування системи управління навчанням COLLABORATOR у створенні електронного освітнього середовища з підготовки педагогів середньої та професійної освіти. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми* : збірник наукових праць. Вінниця : ТОВ «Друк плюс», 2021. Вип. 62. С. 5-18.
2. Концепція профільного навчання в старшій школі. Інформ. зб. Міністерства освіти і науки України. 2003. № 24. 15 с
3. Шимкова І.В., Кирилук В.В. Проектна діяльність учнів закладів загальної середньої освіти при вивченні української народної вишивки. *Сучасні тенденції підготовки майбутніх учителів трудового навчання та технологій, педагогів професійної освіти і фахівців образотворчого та декоративного мистецтва*: теорія, досвід, проблеми: збірник наукових праць / О.В. Марущак (голова) та [ін.]. Вінниця: ТОВ «Меркьюрі-Поділля», 2022. Вип. 5. С. 120-122.
4. Цвілик С.Д., Гаркушевський В.С., Шимкова І.В. Організація проектної діяльності майбутніх учителів трудового навчання та технологій засобами хмарних сервісів. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми: Збірник наукових праць*. Вінниця: ТОВ «Планер», 2018. Вип. 50. С. 410-414.
5. Iryna Shymkova, Svitlana Tsvilyk, Vitalii Hlukhaniuk, Viktor Solovei, Volodymyr Harkushevskiy USE OF Learning management system ILIAS in teaching technologies for intending teachers of secondary and vocational education. Rezekne: Rezeknes Tehnologiju akademija. 2021. Volume V. p. 470-482. <http://journals.rta.lv/index.php/SIE/article/view/6313>.
6. J. LaPorte, S. L. Johnson, & J. A. Wong (2007). Teaching Teachers to Use Drawing as a Thinking Tool. *Studies in Art Education*, 48(3), 221-238.
7. B. T. Bradbury, J. Wilson-Moses, & J. M. Leonard (2020). Sketchnoting: A Tool to Promote Reflection and Learning in Art Teacher Education. *Art Education*, 73(4), 43-50.
8. 6 найкращих схем для вишивання в 2023 році. URL: <https://fixthephoto.com/best-cross-stitch-pattern-maker.html>